

www.wroclaw.pl

Projekt edukacyjny realizowany w cyklu LUDZIE I ZDARZENIA, w ramach zadania Strzelińsko-Wrocławskiego Oddziału SNaP, wspieranego przez Gminę Wrocław: *Edukacja regionalna dzieci i młodzieży. POZNAJ SWÓJ DOLNY ŚLĄSK.*

Małgorzata Skwarek

Temat: Zwyczajni niezwykcy, czyli o życiu codziennym ludzi z Dolnego Śląska.

Projekt zrealizowano w klasie I b (profil biologiczno- chemiczny) i II f (profil językowy) LO nr IV we Wrocławiu.

SCENARIUSZ I OPIS DZIAŁAŃ

CELE GŁÓWNE

- Poznawanie historii i kultury Wrocławia oraz upowszechnianie tej wiedzy.
- Uświadomienie młodzieży wartości kultury regionalnej.
- Wzmacnianie więzi z regionem.
- Kształtowanie i rozwijanie poczucia tożsamości regionalnej.
- Zorganizowanie młodzieży wolnego czasu.
- Umożliwienie rozwoju zainteresowań i uzdolnień.
- Rozwijanie umiejętności poszukiwania i przetwarzania informacji.
- Rozwijanie umiejętności współpracy w zespole.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- dokonuje wyboru osób charakterystycznych dla swojej kategorii;
- potrafi opracować pytania do wywiadu;
- potrafi przeprowadzić wywiady z wybranymi osobami;
- umie korzystać z różnych źródeł informacji;
- umie zgromadzić dokumentację w związku z przeprowadzonym wywiadem;
- selekcjonuje i hierarchizuje zgromadzony materiał;
- umie wykorzystać zgromadzoną dokumentację w prezentacji multimedialnej;
- potrafi w interesujący sposób zaprezentować wyniki swojej pracy;
- potrafi wykorzystywać środki perswazyjne w swojej wypowiedzi;
- umie wykonywać zadania we współpracy z zespołem;
- umie ocenić pracę koleżanek i kolegów;
- umie dokonać ewaluacji zadania.

SCENARIUSZ PROJEKTU

FAZA PRZYGOTOWAWCZA

1. Opracowanie harmonogramu działań.
2. Stworzenie kart zadań.

PRACA NAD PROJEKTEM

Etap 1. Zapoznanie uczniów z ideą projektu, omówienie harmonogramu działań, zasad współpracy w zespole, kryteriów oceny prezentacji itp.

Etap 2. Podział zespołu na grupy i przydzielenie zadań. Zespół uczniowski został podzielony na 6 grup według kategorii: Dolnoślązacy a powódź, obcokrajowcy, wolontariusze, lekarze, nieznanymi świadkowie historii, subkultury. Rozdanie KART ZADAŃ DLA GRUP (zał.1) i KART PRACY INDYWIDUALNEJ (zał. 2).

Etap 3. Realizacja zadań – uczniowie samodzielnie dokonują podziału funkcji w obrębie grupy, wspólnie wybierają ludzi, z którymi przeprowadzą wywiady, gromadzą dokumentację (notatki, zdjęcia, nagrania, filmy), przygotowują prezentację multimedialną.

Etap 4. Prezentacja multimedialna z wykorzystaniem zgromadzonej dokumentacji.

Etap 5. Ocena – zarówno samoocena (po zakończonej prezentacji każda grupa omawia plusy i minusy swojej pracy i prezentacji), jak i ocena zewnętrzna, wg KART OCENY PRACY GRUPY (zał. 3), uwzględniających wcześniej ustalone kryteria (konsultant projektu - Alicja Badowska, wybrani uczniowie z klas I f i II d), a także ocena nauczyciela prowadzącego, wg KART OCENY PRACY GRUPY i KART PRACY INDYWIDUALNEJ.

PODSUMOWANIE

Zamknięcie projektu – wytypowanie najlepszej prezentacji (wraz z uzasadnieniem), wysłuchanie opinii uczniów na temat projektu i wyciągnięcie wniosków z jego realizacji.

OPIS REALIZACJI PROJEKTU

Realizacja projektu przebiegała zgodnie ze scenariuszem.

Grupa DOLNOŚLĄZACY A POWÓDŹ punktem wyjścia swojej prezentacji uczyniła cytata *Niektórych wydarzeń się nie wspomina, lecz przeżywa je od nowa*. Podczas omawiania tematu odniosła się również do zdjęć z lipca 1997 roku, do fragmentów artykułów oraz ciekawostek i dowcipów o powodzi, a także wywiadów z osobami, które ją przeżyły. Przedstawiła kalendarium wydarzeń z 3-22 lipca 1997 i pokazała, jak powódź wpłynęła na życie wybranych osób. Na zakończenie porównała w tabeli punkty widzenia ludzi dotkniętych bezpośrednio i pośrednio powodzią.

Prezenterzy z grupy LEKARZE wystąpili w białych kitlach.

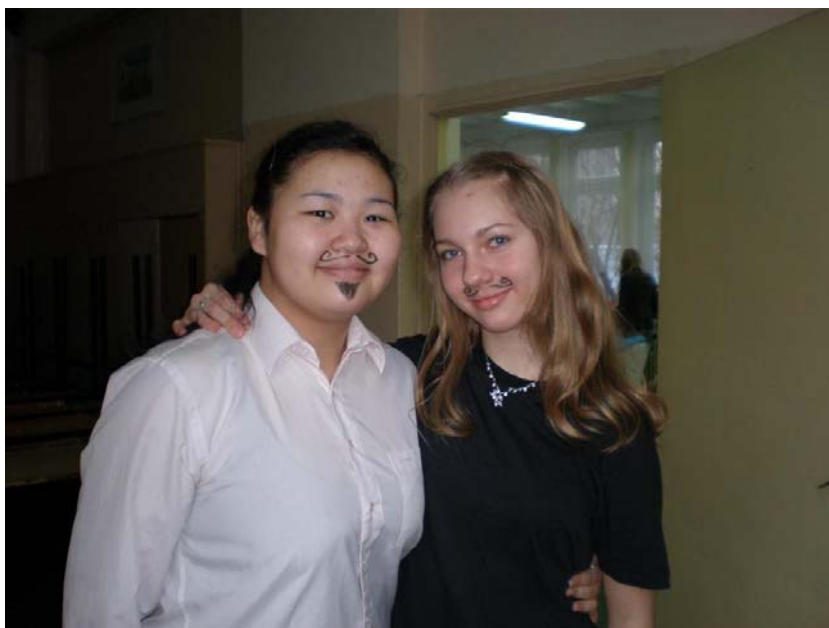
Grupa LEKARZE połączyła film i wyniki ankiety dla pacjentów. Zadała lekarzom kilka pytań i nakręciła ciekawy film na bazie ich odpowiedzi, dzięki czemu widzowie dowiedzieli się, co lekarze sądzą o swoim zawodzie.

Lekarze opowiadali między innymi o przyczynach, dla których wybrali ten trudny zawód, o związanych z nim trudnościach i satysfakcji. Mini- wywiady zostały zmontowane z nerwem zawodowego reportera..

Prezentację uzupełniły zdjęcia, fragmenty artykułu prof. dr hab. Haliny Nowosad *Rozważania o sztuce medycznej* i podziękowania dla lekarzy za udzielenie wywiadów.

Na początku prezentacji grupa OBCOKRAJOWCY odwołała się do wywiadu z politolog Patrycją Matusz- Protasiewicz *Jesteśmy nieprzygotowani na wielokulturowość* (opublikowanego w „Gazecie Wyborczej”), a następnie scharakteryzowała pięciu obcokrajowców różnych nacji. Swoje wystąpienie uzupełniała fragmentami wywiadów (przykład: zał. 4) i nagrań, zdjęciami i ankietami wypełnionymi przez obcokrajowców.

Autorki prezentacji umiejętnie poszukiwały bohaterów wartych przedstawienia. Na przykład Odgerel Bold poznały podczas Dnia Otwartego naszej szkoły.

Grupa WOLONTARIUSZE, konstruując prezentację, posłużyła się kilkoma cytatami dotyczącymi pomagania innym i ogólnie scharakteryzowała wolontariuszy pracujących w domu dziecka, z niewidomymi i w schronisku dla zwierząt. Z wypowiedzi uczniów można było się dowiedzieć m. in., jak dzieci reagują na obecność wolontariuszy, na jakie nieprzyjemności i trudności napotykają wolontariusze w pracy, jakimi cechami powinni się odznaczać, w jaki sposób udzielają pomocy. Prezentację urozmaicili: zdjęcia, komiksy i reklamy Centrum Wolontariatu.

Grupa NIEZNANI ŚWIADKOWIE HISTORII w prezentacji multimedialnej wykorzystała czarno- białe zdjęcia zniszczonych podczas wojny budynków, ulic czy tramwajów, do których dobrała odpowiednie sentencje. Prezentacja nie korespondowała z odczytanym wywiadem ze świadkami wydarzeń historycznych. Rozmówcy grupy opowiadali o rodzinnej miejscowości, o swoich zajęciach, o uwikłaniu w historię czy o zniszczonym Wrocławiu.

Gothi to subkultura w szczególności związana z Dolnym Śląskiem. Zjeżdżają oni co roku do Bolkowa, intrygując rdzennych mieszkańców miasteczka i jego okolic.

Grupa SUBKULTURY już we wprowadzeniu do swojej prezentacji podkreśliła, że przeprowadzała wywiady z ludźmi, którzy nie boją się być inni. Scharakteryzowała następujące subkultury: dresiarze, gothi, skinheadzi, hipisi, emo, sataniści, metal, rasta, punk, skejci, grafficiarze,

breakdance, blokery i hiphopowcy. Pokazała, jak żyją, jak się ubierają, co myślą, czym się odróżniają od innych. Obok zdjęć typowych przedstawicieli subkultur pojawiły się fragmenty wywiadów z konkretnymi osobami i cztery nagrania ich wypowiedzi.

PODSUMOWANIE PROJEKTU

Wszystkie grupy przygotowujące prezentację w związku z wybraną kategorią wywiązały się ze swoich zadań. Cele ogólne i szczegółowe wpisane w projekt edukacyjny *Poznaj swój Dolny Śląsk* zostały zrealizowane.

Najwyżej oceniono prezentację grupy zajmującej się subkulturami, która przedstawiła ciekawe i różnorodne materiały i której prezentacja multimedialna nie powieliła myśli z wypowiedzi uczniów. Jury doceniło także zaangażowanie całej grupy.

Drugie miejsce zajęli LEKARZE i OBCOKRAJOWCY. Wśród osób gromadzących i opracowujących materiały o lekarzach widać wyraźny podział ról – może dlatego tej grupie jako jedynej udało się przedstawić wywiady w formie dobrze zmontowanych fragmentów nagranych filmu. Poza tym postacie rozmówców - lekarzy zostały efektownie zaprezentowane, a w toku prezentacji umiejętnie wpleciono wyniki ankiet przeprowadzonych wśród pacjentów. Grupa przygotowująca materiały o obcokrajowcach przywołała przedstawicieli wielu nacji, charakteryzując w ten sposób mniejszości narodowe we Wrocławiu. Jako punkt wyjścia do rozważań o obcokrajowcach zaprezentowała wypowiedź socjologa, dobrze też skonstruowała prezentację multimedialną. Niestety, nieumiejętnie wykorzystwała ankiety wypełnione przez cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu i zapomniała o podsumowaniu wypowiedzi. W prezentacji wzięły udział dwie osoby z grupy, które posługiwały się ładną polszczyzną, wykorzystywały środki perswazji i podtrzymywały kontakt z publicznością. Po ich wystąpieniu trzecia uczennica krótko odwołała się do opracowanego przez siebie wywiadu z Niemką. Pozostałe osoby z grupy w niewielkim stopniu uczestniczyły w realizacji projektu.

Warto zauważyć, że ocena zewnętrzna (jury) pokrywała się z oceną samych uczniów tylko w przypadku trzech wspomnianych wyżej prezentacji.

Kolejne miejsca zajęły (przy minimalnej różnicy punktów): grupa zajmująca się powodzią, grupa z nieznanymi świadkami historii i grupa z wolontariuszami. Powodzianie pokazali, że potrafią współpracować w grupie i przygotować prezentację z przejrzystym wprowadzeniem i z urozmaiconymi informacjami o powodzi (także dowcipnymi). Niestety, w rozwinięciu nieumiejętnie wykorzystali część materiałów – więcej uwagi poświęcili samej powodzi, a zdecydowanie mniej ludzi, którzy jej doświadczyli. Dało się też zauważyć: pewien chaos kompozycyjny wystąpienia, słabą widoczność tekstu na slajdach, niedociągnięcia językowe niektórych prezenterek, brak podsumowania wypowiedzi i niejasne kryteria doboru osób, z którymi rozmawiały uczennice. Nieznani świadkowie historii, przy dobrej współpracy w grupie i trafnym wyborze bohaterów, nie do

końca poradzili sobie z efektywnym zaprezentowaniem wyników pracy (mało środków perswazji, odczytanie przeprowadzonego wywiadu, niefunkcjonalna prezentacja multimedialna). Wolontariuszom również zabrakło pomysłu na ciekawe przedstawienie zgromadzonych materiałów. Chaos kompozycyjny wypowiedzi porządkowała prezentacja multimedialna. Uczniowie skupili się na ogólnych informacjach dotyczących pracy wolontariuszy, a nie na konkretnych bohaterach, chociaż z kart pracy indywidualnej wynika, że przedstawiciele grupy przeprowadzali wywiady, uczestniczyli w warsztatach dla wolontariuszy i spotkaniach z dziećmi, rozmawiali z wolontariuszami Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy itp. Podczas prezentacji nie było jednak widać efektów ich pracy. Niepotrzebnie też czytali teksty ze slajdów.

W trakcie dyskusji podsumowującej projekt klasa I b dokonała jego ewaluacji. Uczniowie trafnie wskazywali mocne i słabe strony wystąpień swoich i kolegów, a także cieszyli się ze zdobytych doświadczeń. Mówili o trudnościach podczas realizacji projektu: o okazywanej im nieufności i czasami niechęci, o problemach z dotarciem do rozmówców, a OBCOKRAJOWCY o braku współpracy w grupie.

Pracując nad projektem, uczniowie poszerzyli wiedzę o mieszkańcach Wrocławia i Dolnego Śląska, poznali też lepiej siebie i swoich kolegów. Mieli okazję, przygotowując prezentację multimedialną i wypowiedź, poćwiczyć umiejętności kompozycyjne i stylistyczno- językowe niezbędne w życiu i na ustnej części egzaminu maturalnego. Zrozumieli, jak ważne podczas przemawiania jest sięganie po perswazyjne środki językowe i pozajęzykowe.

Nowym doświadczeniem dla większości uczestników projektu okazało się wystąpienie przed szerszą publicznością (podsumowanie projektu miało miejsce w auli, a słuchaczami byli uczniowie klas I f i II d).

ANEKS

Zał. 1. KARTA ZADAŃ DLA GRUP

1. Dokonajcie podziału obowiązków w obrębie grupy i wybierzcie koordynatora.
2. Poszukajcie na Dolnym Śląsku osób, z którymi moglibyście przeprowadzić wywiady na tematy związane z wybraną przez was kategorią: Dolnoślązacy a powódź, obcokrajowcy, wolontariusze, lekarze, nieznanymi świadkowie historii, subkultury.
3. Przygotujcie zestaw pytań, które chcielibyście zadać wybranym przez was osobom, aby jak najlepiej poznać ich życie.
4. Przeprowadźcie wywiady z wybranymi osobami. Pamiętajcie o notowaniu, nagrywaniu, filmowaniu, robieniu zdjęć itp.
5. Na karcie pracy indywidualnej zapisujcie wszystkie wykonane przez was zadania i zaznaczajcie źródła informacji (Internet, czasopismo, książka, materiały samodzielnie opracowane itp.).
6. Po dokonaniu selekcji zgromadzonych materiałów przygotujcie w oryginalny sposób krótką (ok. 10 min.) prezentację multimedialną.

Zał. 2 KARTA PRACY INDYWIDUALNEJ

Projekt edukacyjny realizowany w cyklu LUDZIE I ZDARZENIA, w ramach zadania Strzelińsko-Wrocławskiego Oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów, wspieranego przez gminę Wrocław: Edukacja regionalna dzieci i młodzieży. POZNAJ SWÓJ DOLNY ŚLĄSK
Temat: Zwyczajni niezwyčajni, czyli o życiu codziennym ludzi z Dolnego Śląska.

Data	Wykonane zadanie	Czas realizacji zadania	Uwagi, samoocena

Zal. 3 KARTA OCENY PRACY GRUPY

CZY ZNASZ SWÓJ DOLNY ŚLĄSK?

Zwyczajni niezwyčajni, czyli o życiu codziennym ludzi z Dolnego Śląska

NR GRUPY..... PREZENTOWANE POSTACIE .....

ELEMENT OCENY	OCENA OPISOWA	PUNKTACJA
WYBÓR BOHATERÓW		0-4
PODZIAŁ PRACY W GRUPIE		0-3
WARTOŚĆ MERYTORYCZNA PREZENTACJI		0-6
JĘZYK PREZENTACJI (tu także: środki perswazyjne)		0-5
ZAMYŚŁ KOMPOZYCYJNY (tu także: umiejętne wykorzystanie czasu)		0-5
MATERIAŁ POMOCNICZY (tu: prezentacja multimedialna, sposób jej wykorzystania)		0-6

Zal. 4

PRZYKŁADOWY WYWIAD OPRACOWANY PRZEZ GRUPĘ OBCOKRAJOWCÓW

Wywiad z wykładowcą i pisarką Marią George

Pani Maria George żyje w Polsce już od 10 lat. To właśnie tutaj wydała swoją pierwszą książkę, w której rozważa tematy istnienia, a także oddziaływania i zachowania między ludźmi. Pani Maria, a raczej Frau Maria, pochodzi z Niemiec. Jej ojciec był Polakiem, jednak swoje młodość spędziła w Niemczech, a dokładnie w okolicach München. Teraz München zostało zamienione na Wałbrzych, ale w naszym mieście – Wrocławiu - przebywa średnio 2 dni w tygodniu. Jest to związane z jej pracą, a także z jej współpracą z wydawnictwami.

Oto kilka pytań, które udało nam się zadać pani prof. Marii George:

- **Od kilku lat żyje pani na Dolnym Śląsku. Co pani sądzi o tym regionie?**

- Bardzo mi się tu podoba. Ludzie są mili i pomocni. W Polsce macie świetne jedzenie, a także zarówno w Wałbrzychu, jak i we Wrocławiu panuje niezwykle przyjazna atmosfera. Jedyne, co bym zmieniła, to wprowadziłabym więcej połączeń pomiędzy tutejszymi dzielnicami. Myślę, że gdyby w mieście funkcjonowało metro albo tramwaje i autobusy jeździłyby częściej, ludzie „przerzuciliby” się na nie i część z nich zrezygnowałaby z jazdy samochodami. Myślę, że dzięki temu miasto nie byłoby tak zatłoczone i nawet w godzinach szczytu moglibyśmy podziwiać jego piękno, a nie kilkukilometrowy korek.

- **Sądźmy podobnie jak pani profesor, ale mamy jeszcze kilka pytań. Jak zmieniło się pani życie po przybyciu do Polski?**

- Przede wszystkim musiałam nauczyć się waszego języka, który jest dość trudny. Musiałam zmienić także trochę zmienić moje życie codzienne. Zmieniłam swój styl życia i w końcu nauczyłam się gotować. W Polsce nieumiejętność gotowania to „Schande”, czyli po prostu wstyd i hańba. (śmiech)
- Czy w najbliższym czasie wybiera się pani do swojego kraju?
- Tak owszem, ale nie na długo. Wraz z mężem jedziemy tam spędzić Święta Wielkanocne.
- Ile razy w roku bywa pani w Niemczech?
- Trzy, może cztery razy. Oczywiście w czasie Świąt Bożego Narodzenia, Wielkiejnocy, często jadę tam na Oktoberfest - Światowy Festiwal Piwa i jak czas pozwoli, w wakacje.
- Jak scharakteryzowałaby pani nasz kraj?
- Kraj, który ma dwa razy więcej studentów niż Francja, a inżynier zarabia tu mniej niż przeciętny robotnik. Żyją tu pracowici ludzie, którzy brną szybko do przodu. Gościnność to chyba wasza cecha charakterystyczna, niemal narodowa.
- Bardzo miło usłyszeć takie słowa. Dziękuję bardzo za wywiad. Życzę powodzenia w życiu zawodowym. Do widzenia.
- Ja również dziękuję. Słowa, które przed chwilą usłyszałam z twoich ust, są kolejnym dowodem na uprzejmość Polaków. Do widzenia.

Opracowanie: Małgorzata Majewska, 1b